

4 PUHEENAIHEET

Raskas vesi, keveä ilma

Etsintäharjoitus: Ketterät koneet ja verkkaiset veneet löivät kättä yhteen.

Jussi Pesonen, teksti
Vesa Joensuu, kuvat
jussi.pesonen@almamedia.fi

On ruskeat nahkaistuimet ja ohjaamo niin kapea, että molemmista sivuikkunoista kurkkaa ulos melkein yhtä helposti. Täällä on entisajan urheiluauton tuntua.

Takapenkin kummallakin puolen on seinässä pikkuinen tuhka-kuppi. Harmaanvalkeat pisteet metallisen kupin pinnalla kertovat, että ainakin vasemmanpuoleisen kanssa on ennen vanhaan nautiskeltu. Sisällä istutaan peräkkäin niin tiiviisti, että kunnan henkäykset kulkevat hyvinkin etupenkkiäisten neiniin.

Mutta tavallinen tuoksu vuoden 1980 Cessna 172:ssa on kuin löytäisi ladosta vanhan auton ja menisi sisään istumaan. Muttereita ja öljyä.

Sivuikkunat saa etupenkkiä kohdalta auki, mutta silloin kuulemma sisään syöksyy helvetinmoinen pauhu. Muutenkin täällä istutaan korvakuulokkeet päässä ja keskustellaan selvästi kuuluvan radion kautta. Kuulokkeiden paineesta tulee korvatulehduksen tuntu.

Onneksi Raahessa ei tuule. Tavanomaisetkin puhallukset huojuttavat ja heiluttavat alumiinista

Cessnaa määrävän oloisesti. Muuten meno vaikuttaa rauhalliselta ajelulta. Entisissä alfaromeoissa vauhti on takuulla ravistellut enemmän. Tällä pienellä koneella kiidätään ilmassa kahtasataa, mutta se tuntuu ihan leijailulta. Maasta irtomista tuskin huomasi nousussa.

Kojelauta on täynnä innokkaita ja pyöreitä mittareita. Ne kertovat missä asennossa sitä mennään ja minne päin. Viisi vuotta tällaista konetta lentänyt **Pasi Pietarila** kallistaa ja kääntää kolmen sadan metrin korkeudessa oikealle niin paljon kuin ilkeää – paine tuntuu lievän ikävältä, vääntää kuin huvipuistolaitteissa.

Me katsomme ylhäältä alaviistoon ja yritämme nähdä toisen lentokoneen. Se livahdi juuri perän takaa näkyvämmiin.

Maanpuolustuskoulutusyhdistys järjesti Raahessa lauantaina vesistöetsintäharjoituksen. Tarkoituksena oli harjoitella lentokoneiden ja veneiden yhteistyötä yksityisten ihmisten etsinnässä, löytämisessä ja evakuoinnissa.

Mukana oli kuusi pohjoisuumalaista pientä moottorikonetta Suomen Lentopelastusseuran kautta sekä viisi venettä Jokilaaksojen pe-

Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen etsintä- ja pelastusharjoitus järjestettiin kuudetta kertaa. Tänä vuonna paikkana oli Raahen edustan merialueet sekä saaristo. Tavoitteena oli harjoitella lentokoneiden ja veneiden yhteistoimintaa. Pelastusväen ohella mukana oli puolustusvoimain muonituskurssilaisia ja vapaaehtoisia viestimiehiä harjoittelemassa viestiliikennettä.

”Maasta nousua tuskin huomasi.”

lastuslaitokselta, Rajavartiolaitokselta ja Meripelastusyhdistykseltä. Oli paikkana yksi paikallinen yksityinenkin vene. Ihmisiä oli yli sata.

Harjoitusta sivusta seuraten me tähystämme lentokonetta, joka etsii kahta oranssilakkista miestä. He ovat kuulemma kaataneet veneensä ja pelastautuneet mahdollisesti Iso-Kraaselin saareen.

Oikeaoppinen etsiminen on rankkaa. Tähystäjät liimaa nenänsä kiinni koneen sivulasiiin, ja liikuttaa sekunnin tahdilla silmiään alaviistosta suoraan alas. Pään saa helposti kipeäksi, ja kahden minuutin tähystystä seuraa minuutin lepo.

Tyyppillinen etsintälentokuvio haravoi ennalta suunnitellun suora-kaiteen muotoisen alueen järjestelmällisesti. Ensin lennetään suoraan yhteen suuntaan, alueen reunalla käännetään ja lennetään muuttaman sadan metrin päästä vastakkaiseen suuntaan takaisin. Sitten mennään toiseen reunaan ja taas muuttaman sadan metrin välillä takaisin. Ruutu tulee täyteen kuin vanhan Nokian matopelissä.

Meidän kemiläinen koneemme oli heinäkuussa ihan oikeassakin tehtävissä. Se löysi neljän hengen miehistönsä avulla yksityisen marjastajan Tervolassa, joka pelastui hyväkuntoisena.

Tuolla se toinen lentokone menee. Se kiertää ympyrää Iso-Kraaselin laiturin tienoilla, jonka vieressä näyttäisi istuvan kaksi miestä tulita pitämässä oranssit lippiket päässä.

Etsintä onnistui!

ei olisi kesä, sen voisi luulla olevan paikoittain jäässä. Vesillä olevat veneet näyttävät valkoisilta ankoilta.

Harjoitusta sivusta seuraten me tähystämme lentokonetta, joka etsii kahta oranssilakkista miestä. He ovat kuulemma kaataneet veneensä ja pelastautuneet mahdollisesti Iso-Kraaselin saareen.

Oikeaoppinen etsiminen on rankkaa. Tähystäjät liimaa nenänsä kiinni koneen sivulasiiin, ja liikuttaa sekunnin tahdilla silmiään alaviistosta suoraan alas. Pään saa helposti kipeäksi, ja kahden minuutin tähystystä seuraa minuutin lepo.

Tyyppillinen etsintälentokuvio haravoi ennalta suunnitellun suora-kaiteen muotoisen alueen järjestelmällisesti. Ensin lennetään suoraan yhteen suuntaan, alueen reunalla käännetään ja lennetään muuttaman sadan metrin päästä vastakkaiseen suuntaan takaisin. Sitten mennään toiseen reunaan ja taas muuttaman sadan metrin välillä takaisin. Ruutu tulee täyteen kuin vanhan Nokian matopelissä.

Meidän kemiläinen koneemme oli heinäkuussa ihan oikeassakin tehtävissä. Se löysi neljän hengen miehistönsä avulla yksityisen marjastajan Tervolassa, joka pelastui hyväkuntoisena.

Tuolla se toinen lentokone menee. Se kiertää ympyrää Iso-Kraaselin laiturin tienoilla, jonka vieressä näyttäisi istuvan kaksi miestä tulita pitämässä oranssit lippiket päässä.

Etsintä onnistui!

Kuulitko tai näitkö jotain kiinnostavaa? Tunnetko jutun arvoisen henkilön? Haluatko jakaa tarinan? Vinkkaa meille puhelimitse 010 665 5118 tai 010 665 5180 tai sähköpostitse toimitus.raahenseutu@almamedia.fi.

5

Lentopelastajat: Käyttäkää meitä enemmän

Pasi Parkkila toimi harjoituksen johtajana.

Paloiesimies Ari-Pekka Haikara johti Salo-laivan miehistöä.

Ylivieskalainen Cessna 172 nousemassa ilmaan.

”Se löytyi ihan ihan leikiten”

Jussi Pesonen
jussi.pesonen@almamedia.fi

Lentopelastusväen mielestä heitä saisi käyttää enemmän etsintätehtäviin.

Erkki Pulkkinen Raahen Ilmailijoista arvioi, että ihmisten etsintälentoja tehdään vain muutaman vuoden välein. Maastopalojen paikantamiseen heitä käytetään menestyksekkäästi sitäkin enemmän.

– On nihkeää saada viranomaisen ymmärtämään, että meillä on erikoisosaamista, hän sanoo.

– Kun mereltä etsitään, lähtökohta on aina, että otetaan vene. Mutta kone on paljon parempi, Raahen etsintäharjoituksen varajohtaja **Heikki Väänänen** sanoo.

Hän kertoo, että vastikään lentokone löysi etsittävän kohteen Etelä-Suomessa.

– Se löytyi ihan leikiten. Veneellä olisi mennyt viikko.

Heinäkuussa kemiläinen kone löysi eksyneen marjastajan ajoissa Tervolasta.

– On ehkä monenlaiset luulot, että lentäminen on kallista, mutta tosiasiassa tämä on halvinta, kemiläisen lentäjä **Pasi Pietarila** kertoo. – Viranomaiset tilaavat hyvin herkästi kopterin, kun tarvitsee lentää. Lentopelastajien koulutukset ovat kuitenkin hyvin korkeatasoisia, sanoo puolestaan **Markku Lehto** maanpuolustuskoulutusyhdistyksestä.

Hän arvioi yhden kopterilennon maksavan tuhansia euroja.

Miesten yhteisymmärrys on, että koneella etsintä maksaa vain noin

250–300 euroa tunnilta. Vain käytökulut maksavat, koska lentopelastajat ovat vapaaehtoisia.

Helikopterilla lentäminen jo sinänsä on kalliimpaa kuin kevyellä etsintäkoneella. Etsinnöissä käytävät kopterit tulevat rajavartiolaitokselta.

– Rajavartiolaitoksen kalusto on huippua ja ammattimiehet töissä. Vapaaehtoisten työ on myös ammattimaista ja miehistö tehtäväänsä hyvin koulutettua, kertoo Suomen Lentopelastusseuran aluekouluttaja **Martti Tikkanen**.

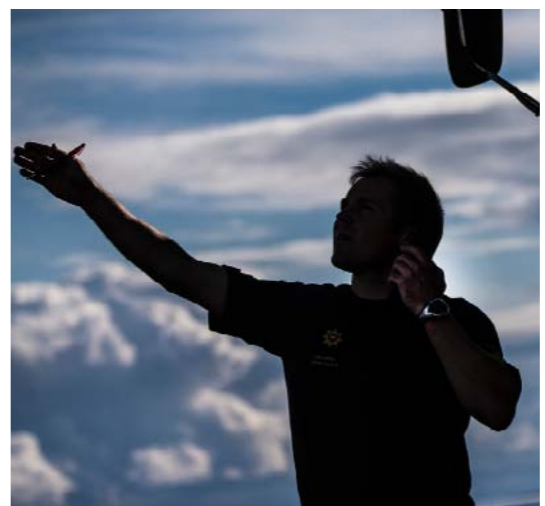
– Meitä voitaisiin käyttää enemmän. Voisimme osallistua samoihin tehtäviin koptereiden kanssa. Ja esimerkiksi jonkun auton etsiminen sujuu lentskarilta näppärästi. Partioautolla kaikkien teiden läpiajaminen taas kestää, Tikkanen sanoo.

Ainakin intoa lentäjillä tuntuu riittävän. Toisivathan tavoitteelliset tehtävät mielenkiintoa lentämis-

Merellä tapahtuvissa etsintätehtävissä viranomaisvastuu on rajavartiolaitoksella, maalla ja sisävesillä poliisilla.

Pilvipoutainen sää hellii etsintä- ja pelastusharjoitusta lauantaina.

Ylivieskalainen Tapani Lehtelä käyttää Salo-aluksen kannella käsiään lentokonetta opastaessaan.

”Pään saa helposti kipeäksi.”

Jokilaaksojen pelastuslaitoksen alus Salo porskuttaa kohti Kallaa ja Kallanriutaa neljän palomiehen voimin. Sielläkin on joku veneensä kaatanut.

Petteri Riihijärvi ja **Tapani Lehtelä** tähystävät kiikareilla. Vielä ollaan kaukana, mutta **Juha Mattilan** tarkoitus ajaa mahdollisim-

man lähelle saaria ja kiertää ne ympäri. Jos Salolla ei pääse rantaan, sitten vaikka kahlataan.

Riihijärvi huomaa Kallanriutan kärjessä jotain kiiltelevää. Olisiko siellä ehkä etsittävä veneilijä? Lehtelä katsoo kiikareillaan. Se onkin hanhenkuva. Metsästäjät ja marjamiehet ovat sekoittaneet etsijöitä sekä ilmassa että maassa, kun heitä on arveltu kadonneiksi.

Sitten johtokeskus ottaa virvellä yhteyttä Saloon. Tehtävä on keskeytetty.

Paloiesimies **Ari-Pekka Haikaran** johtama vene saa uutta puuhaa. Nyt onkin mentävä Iso-Kraaseliin hakemaan ne kaksi oranssilakkista miestä.

Salon alus pyörii paikoillaan vasemmalle päin kovin ketterästi. Valkoinen kone näyttää lentävän kohti. **Iso-Kraaselissa** palomiehiä odottaa nuotiopaikalla kaksi parrakasta miestä, **Tero Junttila** ja **Tuukka Selkäinaho**.

Kaksikko on osallistunut harjoitukseen savukoneella nuotiota matkien ja ihan oikeasti makkaroita paistellen. He ovat viettäneet koko päivän saareessa.

Yksi makkarapaketti riitti. Puolustusvoimain muonituskurssin, joka samassa yhteydessä järjestettiin, hernekeitto oli niin hyvää.

Vielä kun olisi haulikko ollut mukana, niin olisi päässyt sorsia pasailemaan.

Laivassa täytyy mennä kannelle katsomaan, että lentokoneen merkit havaitsee kunnolla.

Pasi Pietarila hallitsee Cessna 172:n liikkeit. Ensimmäiset menestysmallin koneet tehtiin jo 1950-luvulla ja niitä valmistetaan yhä.